

је Владислав још дуго живео после Урошева ступања на престо, али се сада не да доказати, шта га је нагонило, да се одрекне владе. Урош је владао у Србији 35 година. Осим упадања Монгола, — који су одмах у почетку његове владавине дошли из опустошене Угарске и продрли у један део Србије, али су их од туда наскоро прогнали које тамошњи становници, а и та околност, што у овој брдовитој земљи нису могли да развију силу своју, — Урош је својом вештом политиком умео да отклони од своје државе сваки већи судар.

Са Дубровником је за дуго живео у запетом стању, али су најпосле обе државе закључиле пробитачан уговор, којим је Дубровчанима отворена Србија, а српској ризници осигуран годишњи приход од 2000, перпера што је плаћала дубровачка република. Колика је била тадашња вредност перпере, и шта је управо значила, о том ћемо мало доцније опширно говорити. Није ни Урош умро на престолу. Његов старији син Драгутин имао је за жену Катарину, ћерку потоњег мађарског краља Стевана 5, који беше син краља Беле 4. Не зна се поуздано, да ли се Урош обвезао краљу Стевану у брачном уговору, или је учинио из друге какве побуде, што је обрекао, да ће још за својога живота предати владу своме старијем сину; али се чини да је заиста тако што обрекао.

Српски извори називају Уроша „велики краљ.“ Пошто се пак не помиње, да је Урош починио сјајна војна дела, по којима историја обично даје појединим владоцима назив „велики,“ то морамо претпоставити, да је Урош тај назив добио због онога благостања, до којег је доспела држава за време његове владавине.

Нестрпљиви Драгутин јамачно је више пута наваљивао на својег оца, да испуни обећање, али немајући снаге, послужи се плеткама. Кад је пак његов таст Стеван 5. године 1270. сео на мађарски престо и мир закључио са Отокаром, с којим је ратовао, Драгутин се њему обрати за помоћ, и Стеван му стави војску на расположење. Драгутин је године 1272. на челу мађарске војске упао у Србију, разбио војску својег оца и принудио старог Уроша да бега у Драч, где је од туге умро.

Као што се чини, уступио је том приликом краљ Стеван своме зету Мачванску банију, или као мираз уз своју ћерку, или као васалну земљу мађарске круне.

Једва је могуће данас тачно одредити границе Мачванској банији. У ужем смислу обухватала је ова банија од прилике предео од Смедерева дуж Дунава и Саве до Дрине, подразумевајући ту и данашњи Београд. У ширем смислу, по свој прилици тамо је припадала и област Браничево од Мораве до Тимока, а сем тога још и један део Срема. Северозападни крај Србије међу Дрином, Савом и Колубаром још и данас се зове Мачва. Све то показује, да Срби до тога доба још нису присајединили својој држави ове области, него да је ова, пре тога византијска својина, дошла непосредно под врховно господарство мађарске круне, мада је ван сумње, да су становници тога земљишта били Срби и Бугари.

Пошто је краљ Стеван поклатио Драгутину ту област, овај је власт своју и на њу распростр'o. Од овога доба мењало се под Драгутиновим наследницима господарство над том Мачванском банијом међу Србијом и Мађарском, а кад што је та банија уживала, као и Босна, привидну самосталност.